

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ellilä, H., Berg, J., Gustafsson, N., Oksanen-Mäkelä, M., Vainila, V., Korte, M., Makkonen, P., Varvikko, K., Lindroos, A., Mishina, K., & Lahti, M. 2020. TurvaSiipi-hankkeessa vähennetään pakkotoimia ja parannetaan työturvallisuutta psykiatrian osastoilla. Talk-verkkolehti, HYVE 8.3.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/hyve/turvasiipi-hankkeessa-vahennetaan-pakkotoimia-ja-parannetaan-tyoturvallisuutta-psykiatrian-osastoilla/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Ellilä, H., Berg, J., Gustafsson, N., Oksanen-Mäkelä, M., Vainila, V., Korte, M., Makkonen, P., Varvikko, K., Lindroos, A., Mishina, K., & Lahti, M. 2020. TurvaSiipi-hankkeessa vähennetään pakkotoimia ja parannetaan työturvallisuutta psykiatrian osastoilla. Online Magazine Talk, Health and Well-being 8.3.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/hyve/turvasiipi-hankkeessa-vahennetaan-pakkotoimia-ja-parannetaan-tyoturvallisuutta-psykiatrian-osastoilla/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Heikki Ellilä

Yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu

Johanna Berg

lehtori, Turun ammattikorkeakoulu

Noora Gustafsson

TtM-opiskelija, projektiassistentti, Turun yliopisto; Turun ammattikorkeakoulu

Maria Oksanen-Mäkelä

ylivoitaja, TYKS psykiatria

Veera Vainila

YAMK-opiskelija, Turun ammattikorkeakoulu

Mikko Korte

YAMK-opiskelija, Turun ammattikorkeakoulu

Pekka Makkonen

projektipäällikkö, TYKS psykiatria

Kalle Varvikko

kokemusasiantuntija

Annemari Lindroos

kokemusasiantuntija

Kaisa Mishina

yliopisto-opettaja, Turun yliopisto

Mari Lahti

yliopettaja, tutkimusvastaava, post doc-tutkija, Turun ammattikorkeakoulu, Turun yliopisto

TurvaSiipi-hankkeessa vähennetään pakkotoimia ja parannetaan työturvallisuutta psykiatrian osastoilla

Avainsanat: [projekti](#), [psykiatrinen hoito](#), [turvallisuus](#), [työelämäyhteistyö](#)

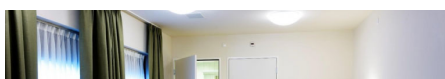
Psykiatriisilla osastoilla esiintyvä väkivalta ja sen uhka vaikuttavat negatiivisesti niin potilaiden kuin hoitajien turvallisuuteen osastolla. Väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyllä ja uudella turvatila-toimintamallilla pyritään vähentämään potilaiden eristämistä sekä lisäämään turvallisuutta ja työhyvinvointia psykiatriisilla osastoilla.

TurvaSiipi-hanke, jonka aiheena on hoitajien työturvallisuus, työnhallinta ja työhyvinvointi haastavan potilaan hoidossa psykiatriisessa sairaalassa on Turun ammattikorkeakoulun, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Turun yliopiston yhteistyöhanke. Tarkoituksena on pyrkiä kehittämään haasteellisen potilaan hoitoa ja minimoimaan pakkohoitotoimien käyttöä Turun yliopistollisen keskussairaalan psykiatrian tutkimusosastoilla ja lopulta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin uudessa Turkuun rakennettavassa psykiatriisessa sairaalassa.

Hankkeessa on mukana tutkijoita Turun ammattikorkeakoulusta, Turun yliopistosta ja VSSHP:n psykiatrian toimialueelta. Lisäksi hankkeessa työskentelee Turun AMK:n ylemmän ammattikorkeakoulun opiskelijoita sekä maisteriopiskelija Turun yliopiston hoitotieteen laitokselta. Hanketta johtaa yliopettaja Mari Lahti Turun ammattikorkeakoulusta ja hankkeen rahoittajana on Työsuojelurahasto. Turvasiipi-hanke pohjautuu Turun ammattikorkeakoulun jo päättyneeseen EriTurva-hankkeeseen, jossa tutkittiin ja kehitettiin haastavasti käyttäytyvien potilaiden eristyshoitoa.

Mallia Hollannin Tilburgin hoitotyön käytänteistä

TurvaSiipi-hanketta edelsivät henkilökunnan opintokäynnit Tilburgin psykiatrisen sairaalan Hollannissa, jossa Turvasiipi-mallia on kehitetty vuosia hyvin tuloksin. Tilburgia voidaan pitää suunnannäyttäjänä, jossa potilaiden eristämisestä ja muista pakkohoitotoimista on pystytty luopumaan lähes kokonaan. Aivan suoraan Tilburgin mallia ei kuitenkaan voida Suomeen siirtää mm. siksi, että potilasprofiili on jonkin verran poikkeava. Tilburgin sairaalassa ei hoideta esimerkiksi väkivaltaisesti käyttäytyviä tai päihdepotilaita kuten meillä.

Turvaväli Tilburgin sairaalassa. Kuva: H. Ellilä

Tilburgin opintokäyntien lisäksi tehtiin opintokäynnit myös kahteen psychiatric high intensive care -yksikköön Englannissa. Tällä matkalla oli mukana henkilökuntaa myös muista Suomen sairaanhoitopiireistä.

Uusia toimintamalleja uudelailla turvaväleillä

Tulevassa Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin psykiatrisessa sairaalassa tilat pyritään suunnittelemaan siten, että potilaiden eristysuoneille rakennetaan vaihtoehtoisia tiloja. Samalla kehitetään uusia toimintamalleja niiden käyttöä varten.

Sairaalaan rakennetaan psykiatrisia tehohoitoyksiköitä (high intensive care, HIC) eli turvaväleitä. Niissä hoidetaan esimerkiksi levottomia, tuskaisia, aggressiivisesti käyttäytyviä tai itsetuhoisia potilaita siten, että käytetään mahdollisimman vähän potilasta rajoittavia pakkohoitotoimia. Pyritään hoitotyön keinoin ensisijaisesti ehkäisemään aggressiivinen käytös jo ennen kuin tilanteet eskaloituvat väkivaltaisiksi. Potilas voi kuitenkin siirtyä turvaväliin, mikäli hänen terveydentilansa sitä vaatii.

Turvavälikäsit antavat mahdollisuuden rauhoittumiselle. Potilaalle taataan oma tila sekä mahdollisuus ulkoiluun, television katseluun ja muihin viihtyvyyttä lisääviin aktiviteetteihin. Potilasta rajoitetaan mahdollisimman vähän. Eristysuoneen tai leposuoneen käyttö tulee kysymykseen viimeisenä vaihtoehtona.

Pakon käytön vähentämiseen päästään myös lisäämällä vuorovaikutusta hoitajien ja potilaan kesken sekä lisäämällä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ennen vaaratilanteiden eskaloitumista. Huomiota kiinnitetään erityisesti väkivaltariskin arviointiin käyttämällä validoituja arviointimittareita systemaattisesti.

Halikon sairaala. Kuva: V. Vainila

Tavoitteina turvallisuus ja laatu

Tutkimuksen tuottaman tiedon avulla voidaan kehittää psykiatrisia sairaalahoitoa VSSHP:n strategian mukaisesti. Kiinnitetään huomiota potilasturvallisuuteen, potilaiden oikeuksien toteutumiseen sekä erityisesti potilaaseen kohdistuvien pakkohoitotoimien minimoimiseen. Tutkimus toimii ohjaavana eli pilottitutkimuksen tavoin ja tuottaa erityistietoa uuteen psykiatriseen sairaalan rakennettävien erillisten turvavälien eli tehohoitoyksiköiden suunnittelun pohjaksi.

Potilaiden näkökulmasta tutkimustieto vaikuttaa positiivisesti potilasturvallisuuteen, vahvistaa potilaiden itsemääräämisoikeutta ja nostaa kokonaishoidon laadun tasoa. Tavoitteena on potilastyytyväisyyden paraneminen siten, että psykiatriseen tahdonvastaiseen sairaalahoitoon joutumisen ja mahdollisten pakkohoitotoimien aiheuttamat traumat olisivat mahdollisimman vähäiset. Potilasturvallisuuden parantaminen on yksi tämän hankkeen keskeisistä tavoitteista.

Tulevaa turvasiipeä suunniteltaessa keskeisiä ovat henkilökunnan työturvallisuuskysymykset ja työturvallisuuden parantaminen onkin toinen koko hankkeen läpäisevä teema. Pakkotoimien käyttöä ei siis pyritä vähentämään työntekijöiden turvallisuuden kustannuksella vaan päinvastoin, siihen tullaan hankkeessa kiittämään erityistä huomiota. Työturvallisuuden kohentuminen on yksi hankkeen toivotuista tuloksista.

Hankkeella laaja-alaista merkitystä

Koko yhteiskunnan kannalta tutkimus tuo esille asioita, jotka liittyvät itsemääräämisoikeutta rajoittavien pakkotoimien käyttöön psykiatrisessa sairaalahoitossa niin hoitohenkilöstön kuin potilaiden näkökulmasta. Tutkimus auttaa myös tiedonkeruussa koskien niin ongelmia kuin saavutettavia hyötyjä liittyen pakkohoitotoimiin, itsemääräämisoikeuteen ja potilasturvallisuuteen sekä henkilökunnan työturvallisuuteen. Se tarjoaa tietoa päätöksentekijöille siitä, miten nykyaikaista psykiatrisen hoitoa tulisi tarjota väestön tarpeiden mukaisesti siten, että kiinnitetään erityistä huomiota vastentahtoisen psykiatrisen hoidon järjestämiseen erikoissairaanhoitossa.

Lisäksi tutkimushankkeesta on hyötyä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin uuden psykiatrisen sairaalan turvavälien suunnittelun pohjaksi siten, että tiloista suunnitellaan käyttäjälähtöiset, tarkoituksenmukaiset ja turvalliset. Näin tilat mahdollistavat korkealaatuisen psykiatrisen tehohoidon toteuttamisen.

08.03.2020

